

Diari Oficial
del
Consell General

Núm. 4/2020 - 20 pàgines
Sessió ordinària del dia 23 de març del 2020

El dia 23 de març del 2020, dilluns, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 20/2020, que és el següent:

1- Examen i votació del Projecte de Llei qualificada dels estats d'alarma i d'emergència.

2- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposta de reforma del Reglament del Consell General.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència dels M. I. Srs. Oliver Alís Salguero, Bernadeta Coma González, Carles Enseñat

Reig, Raul Ferré Bonet, Sílvia Ferrer Ghiringhelli, Eva López Herrero, Joaquim Miró Castillo, Carine Montaner Raynaud, Roger Padreny Carmona, Joan Carles Ramos Reboredo, Núria Rossell Jordana, Judith Salazar Álvarez i Carles Sánchez Rodríguez.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 10.04h)

La Sra. síndica general:

Bon dia a tothom.

Permeteu-me unes paraules abans de començar la sessió.

Estem vivint dies difícils i complexos, potser mai imaginats. Des d'aquí vull fer arribar els nostres desitjos de recuperació a les persones malaltes, amb el condol per la pèrdua que vam tenir ahir.

També els nostre agraïment a tot el personal sanitari i a aquelles persones que des del seu lloc de treball estan donant suport als ciutadans: supermercats, farmàcies, benzineres, neteja, mitjans i tants d'altres. Sabem que sense ells aquesta normalitat que intentem viure, no seria possible.

I finalment dir-vos que serà la nostra força conjunta com a poble la que ens permetrà avançar en aquesta situació i continuar construint el nostre futur. L'esperit de solidaritat i coresponsabilitat demostrat fins ara, ha de continuar viu entre nosaltres per refer una nova quotidianitat.

El Consell General es mantindrà ferm al servei dels ciutadans, de tots vosaltres en tot allò que calgui.

En primer lloc recordar-vos que el proppassat 21 de març del 2020, el Govern va formular una demanda de tramitar pel procediment d'extrema urgència i necessitat, d'acord amb els articles 60.1 de la Constitució i 113 del Reglament del Consell General, el Projecte de llei de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS CoV-2.

El referit projecte de llei fou examinat el proppassat dia 21 de març per la Sindicatura, que n'atorgà el caràcter d'extrema urgència i necessitat, i va ser publicat en el Butlletí número 20/2020, del 21 de març i atès que ja havia estat convocada per avui una sessió del Consell General, la Sindicatura va acordar incloure el debat d'aquest projecte de llei en l'ordre del dia de la present sessió, vist que aquesta estava convocada dins del termini previst en l'article 113 del Reglament del Consell General.

Passem doncs precisament a aquest nou punt de l'ordre del dia.

1- Examen i votació del Projecte de llei de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS CoV-2.

El projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 20/2020 del 21 de març. Havent requerit el Govern la tramitació d'aquest projecte de llei pel procediment d'extrema urgència i necessitat, i havent-se atorgat

aquest per la sindicatura, intervé per part del Govern per defensar el text segons disposa l'article 113.2 del Reglament del Consell General, el Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores conselleres i senyors consellers, ho heu dit fa tot just un moment Sra. síndica, fa deu dies que Andorra com passa a la resta de països europeus, vivim una situació excepcional i sense precedents a causa de les mesures de confinament i de distanciament social adoptades per combatre la pandèmia del COVID-19.

Des del primer moment, he dit que la prioritat del Govern és garantir la salut i la seguretat de la ciutadania i evitar òbviament el risc de col·lapse del nostre sistema públic de salut.

Això no obstant, cal reconèixer que aquesta crisi sanitària està tenint un greu impacte econòmic que de ben segur tindrà també repercussions socials. I aquesta dimensió social i econòmica de la crisi que estem vivint també ha centrat i continuarà centrant bona part dels esforços del Govern.

L'economia andorrana que és principalment una economia de serveis, per tant molt depenent del turisme, va començar a patir els efectes negatius de la pandèmia del COVID-19 setmanes abans de l'adopció de cap mesura de confinament al nostre país.

Per aquest motiu, el ministre de Presidència, Economia i Empresa ja va mantenir una primera reunió amb els representants de la patronal i d'altres organitzacions empresarials

Els experts en economia parlen de la primera crisi de serveis de la història i ens diuen que estem davant d'un xoc de demanda agregada de manual. Una aturada brusca i dràstica del consum, però a diferència del que podia passar a mitjans del segle passat, aquesta situació, aquesta nova crisi arriba en un moment en què l'endeutament tant públic com privat es troba en un dels nivells més alts de la història recent. Ni els particulars tenen molts estalvis als quals recórrer, ni les empreses tenen molta liquiditat, ni l'Estat pot injectar diners en l'economia de forma il·limitada.

I malgrat aquesta situació cal injectar diners en el teixit productiu del país, perquè les empreses que estan tancades han de seguir fent front a despeses de funcionament, entre elles, pagar els salaris perquè els autònoms han de mantenir vius els seus negocis i els seus projectes professionals i perquè els treballadors no poden perdre la feina ni els ingressos.

Com deia, estem davant d'una aturada en sec de l'activitat econòmica a causa d'una crisi sanitària que

ens ha portat a tancar molts sectors productius del país. Motors de la nostra economia, com el comerç, l'hoteleria, l'esquí o la construcció, s'han aturat de cop. I durant aquest període d'excepcionalitat, tenim el deure de fer tot el possible perquè aquests motors puguin tornar a arrencar tant bon punt deixem endarrere les mesures de confinament.

Si durant aquestes setmanes en què l'economia està aturada, deixéssim morir el teixit empresarial del país, l'arrencada seria extremadament difícil o pràcticament impossible.

Sóc conscient, el Govern és conscient i així ho vaig dir dissabte al vespre en el meu missatge a la ciutadania, que les empreses i els professionals es veuen sotmesos aquests dies a problemes greus de liquiditat i a serioses tensions de tresoreria. Sé perfectament que no és possible mantenir els llocs de treball amb l'activitat totalment parada i sense cap ajut extern. Però com deia, hem de mantenir el teixit empresarial viu durant aquest temps d'excepcionalitat. I com que una economia de serveis la fan sobretot les persones, la prioritat principal és mantenir els llocs de treball i els salaris. Evitar que les empreses facin fallida i a la vegada salvaguardar els llocs de treball. Aquests són els dos grans objectius que persegueix el projecte de llei que sotmetem avui a l'aprovació d'aquesta Cambra.

Evidentment com deia, sense un ajut extern, això no és possible. Per això el pla de xoc del Govern preveu una injecció de 200 milions d'euros en el teixit productiu del país, que inclou 60 milions en préstecs amb interès zero a les empreses per fer front a despeses de funcionament, entre les quals el pagament de salaris, i 70 milions també amb interès zero, per pagar les quotes de les hipoteques i crèdits contrets per les empreses.

En ambdós casos, el Govern serà avalador d'aquests crèdits i es farà càrrec del pagament dels interessos. Per sufragar aquestes operacions de crèdit, el projecte de llei que presentem avui, modifica la Llei del pressupost que el Consell General va aprovar el febrer passat.

Així mateix, el Govern pagarà la part de cotització patronal d'aquelles empreses, l'activitat de les quals ha cessat per decret i d'aquelles que només tenen un servei de guàrdia.

En el cas dels autònoms que hagin cessat la seva activitat, el Govern també assumirà la totalitat de la seva cotització. I aquells autònoms que hagin vist reduïda de forma dràstica la seva activitat, tot i no estar cessada per decret, la cotització serà la que equivaldria al salari mínim.

Així mateix el Govern assumirà la despesa que representa la baixa per accident de treball a totes les

persones contagiades per COVID-19 o confinades per una sospita de contagi. Una baixa que en el cas no només del personal de la salut sinó també de la resta de treballadors que estiguin obligats a treballar aquests dies, cobrirà el 100% del salari.

El projecte de llei també preveu que l'Executiu es faci càrrec del pagament del salari d'aquells pares o mares que aquests dies no poden anar a treballar perquè han de quedar-se a casa a tenir cura dels seus fills.

El paquet de mesures presentat també preveu una rebaixa important superior al 50% dels pagaments a compte de l'impost de societats i de l'IRPF vinculats a activitats econòmiques.

Així mateix, el text que avui sotmetem a votació encomana i habilita el Govern per acordar amb FEDA i Andorra Telecom una reducció de les respectives tarifes i per modificar les normes que regulen tant la prestació per desocupació involuntària com els ajuts per l'habitatge de lloguer, per fer que aquestes persones puguin obtenir amb més facilitat prestacions d'aquestes característiques en el context actual de dificultats.

Més enllà d'aquestes accions que representen òbviament una despesa important per al Govern, el projecte de llei també contempla l'exoneració total del pagament del lloguer d'aquells negocis que estiguin tancats per decret, una rebaixa del 80% d'aquells que es mantinguin oberts amb un servei de guàrdia, i una rebaixa del 50% per la resta, descarregant totalment o parcialment segons el cas, moltes empreses de l'obligació de pagar lloguers, permetem que els recursos es concentrin allà on avui són més necessaris, que és pagar òbviament el salari dels treballadors.

Perquè totes aquestes mesures van encaminades, ja ho he dit i ho repeteixo a preservar els llocs de treball i els salaris. I és per això que el projecte de llei que debatem avui, impedeix les rebaixes salarials i suspèn la possibilitat que les empreses puguin demanar una suspensió de contractes laborals per causa de força major.

Així mateix, el text impedeix acollir-se als ajuts financers a aquelles empreses que hagin acomiadat part de la seva plantilla fixa des de l'inici de la crisi del COVID-19 llevat òbviament que aquests comiats es puguin considerar justificats.

El Govern entén que d'aquesta manera es tanca el cercle, s'injecten diners al teixit productiu per ajudar a les empreses a superar la manca de liquiditat, però a canvi s'exigeix que es conservin els llocs de treball i els salaris.

Aquesta és la filosofia general de la llei que es vota avui. Una llei que representa un esforç financer

notable per part del sector públic, en un temps en què la capacitat d'endeutament de l'Estat és com he dit, molt limitada. Una llei que també obliga a fer esforços a les companyies públiques, als propietaris de béns immobles i a les empreses i als professionals en el seu conjunt. I una llei que també imposa flexibilitat als treballadors a l'hora de poder disposar de vacances, horaris, torn de treball i funcions al si de l'empresa.

Com vaig dir en la meua compareixença pública del dia 16, cal que tothom aporti en funció de la seva capacitat i que tothom rebi en funció de la seva necessitat.

Aquest projecte de llei senyora síndica és el fruit d'un consens treballat entre el Govern i tots els grups parlamentaris que conformen el Consell General.

Vull agrair les aportacions de les conselleres i consellers que fan que avui la resposta d'Andorra a la crisi econòmica i social desencadenada per la pandèmia del COVID-19, sigui una resposta unànime. La dels parlamentaris dels tres grups, Demòcrata, Liberal i de Ciutadans Compromesos que donen suport constant al Govern, però també molt especialment la dels parlamentaris del Partit Socialdemòcrata i de Terceravia que han contribuït a millorar i a enriquir aquest text.

Tal i com he dit i he repetit aquests dies, ens trobem en una situació que no té precedent. Una situació que a més fa molt difícil predir i saber què passarà a unes setmanes vista. Per això aquest projecte de llei que se sotmet avui a la votació del Consell General, s'ha de llegir com una resposta a la situació actual. Si aquesta Cambra dona llum verd al projecte de llei, estarà donant al Govern els instruments per donar resposta a les necessitats del teixit productiu de les properes setmanes.

Sóc conscient que si la situació d'excepcionalitat s'allarga més enllà d'un horitzó d'uniques quantes setmanes, caldran noves mesures, caldran noves eines per fer front a la situació.

El Govern seguirà treballant en plans de contingència per fer front a escenaris d'empitjorament de la situació, hem d'estar-hi preparats. I a la vegada hem de treballar pensant en una recuperació gradual de la normalitat. En la mesura que siguem capaços de superar la crisi sanitària, haurem d'anar repensant, haurem d'anar re avaluant les mesures d'excepcionalitat que hem adoptat.

Així mateix, hem de començar a treballar des del Govern i amb la mà estesa òbviament a la resta de formacions polítiques i fent participar també a la societat civil en un pla de reactivació de l'economia, un cop deixem endarrere les mesures d'excepcionalitat.

Perquè tan important és injectar recursos al teixit productiu mentre dura l'aturada com planificar en la mesura del possible la represa de l'activitat.

Hem de ser conscients que per molt que ens esforcem a mantenir vives les nostres empreses i a salvaguardar els llocs de treball durant aquestes setmanes, no sortirem indemnes d'aquesta crisi.

L'activitat s'ha aturat de cop, però no tornarà a arrencar de cop, especialment en aquells sectors econòmics directament relacionats amb el turisme. I hem de procurar i hem de fer tot el possible perquè ningú no es quedi pel camí. Perquè de la mateixa manera que la crisi sanitària del coronavirus requereix que tots participem de la solució, també tots hem de formar part de la resposta a la crisi econòmica i social i també tots hem de poder participar de la reactivació de l'economia. Una reactivació, ho he dit abans que no serà fàcil, però que sense les mesures que conté el projecte de llei que debatem avui, seria del tot impossible.

Si pel camí tanquen empreses, es destrueixen llocs de treball i les ciutadanes i ciutadans d'aquest país veuen dràsticament reduït el seu poder adquisitiu, la remuntada serà molt complicada.

Per això demano a les conselleres i consellers generals que amb el seu vot o amb el seu assentiment, validin el pla d'acció del Govern i ens donin les eines necessàries per mantenir Andorra el més viva i dinàmica possible durant aquestes setmanes d'aturada obligada de l'activitat per l'emergència sanitària del COVID-19.

Hem arribat fins aquí gràcies al consens i a la capacitat d'entesa de totes les forces polítiques. Des del Govern seguiré treballant, seguirem treballant amb la mà estesa perquè les decisions que de ben segur haurem de prendre en un futur proper, comptin amb aquest mateix nivell de consens.

Estic satisfet de la prova de maduresa que ha donat Andorra aquests últims dies, començant per les autoritats sanitàries i per tots els professionals de la salut i dels serveis d'emergències. Seguint per totes aquelles persones que treballen en serveis i activitats considerats essencials i que estan fent aquests dies un gran esforç d'adaptació. Incloc també a les empreses i negocis estiguin avui oberts o tancats, perquè també el teixit empresarial està donant un exemple de coresponsabilitat. I evidentment el meu reconeixement a la gran majoria de les ciutadanes i ciutadans d'aquest país que compleixen de manera escrupolosa amb les normes d'aquests moments excepcionals.

Tot aquest gran esforç col·lectiu es veu reflectit avui en el consens entre les diferents forces polítiques. Els

nostres conciutadans no entendrien que no haguéssim estat capaços de posar-nos d'acord.

Perquè la imatge d'unitat d'avui perduri al llarg dels propers dies i setmanes, tots hi haurem de posar de part nostra, com ho hem sabut fer fins ara.

Per nosaltres, pel Govern, no quedarà, perquè seguirem amb la mateixa política de transparència, de mà estesa i de responsabilitat que hem observat fins avui.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Molts gràcies.

A continuació passem a la intervenció dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit, té la paraula.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Com diu l'escut que presideix el nostre Consell General, *Virtus Unita Fortior*. I això avui més que mai, diu com hem d'actuar i com ens hem de comportar davant d'aquests moments que el cap de Govern acaba de definir.

Avui tenim la responsabilitat d'actuar amb rigor i respecte en el si d'un Consell General que sense dubte és històric. Segurament el més històric que viurem nosaltres i el més històric que ha viscut la història recent del nostre país, els esdeveniments que estan regint la situació actual.

Són moments d'angoixa per moltes persones, són moments que seran durs i que ens costarà aixecar el cap, però tenim el compromís i tenim la seguretat que tots hi deixarem el coll per fer que això sigui el més fàcil possible per totes les persones, per totes les famílies, per totes les empreses del nostre país.

Com deia, ara més que mai, toca actuar amb lleialtat institucional, fer front comú al voltant del Govern que és el protagonista d'aquestes mesures amb les quals hem estat discutint, treballant, ajudant de forma constructiva, que es puguin avui votar. Ja ha passat el moment de discutir quines mesures són millors que les altres, ara toca fer pinya, fer unitat i llençar un missatge a tots els andorrans, a totes les andorranes, a totes les residents i a tots els residents de què estem junts per solucionar això, junts i sortir-ne quan abans millor.

Que ningú tingui cap dubte que treballem plegats de forma constructiva i que ara no es tracta de discutir posicionaments polítics, ara es tracta de sortir d'aquest gran problema, d'aquesta gran situació

sobrevinguda, de la millor manera i de la forma més ràpida possible, com ha dit el senyor cap de Govern, sense que ningú quedi pel camí.

La llei que avui aprovarem, si res no canvia, és una llei que és mèrit de tots, no només del Govern i dels seus ministres i secretaris d'Estat i tot el personal que hi ha treballat, sinó també de tot l'arc parlamentari, però també de moltes més persones com ha dit el cap de Govern, els agents econòmics i socials, i totes les persones, voluntaris, etc., etc., que han treballat al voltant d'això per fer-ho possible.

La llei, el paquet de mesures que avui aprovarem, és una llei com ha dit el cap de Govern, que el que pretén és amortitzar l'impacte econòmic i social o social i econòmic que pot tenir aquesta crisi del COVID-19, amb el benentès que la prioritat és salvar vides, que la prioritat és no posar en risc el nostre sistema sanitari. I fins avui podem estar bastant satisfets que les mesures ja endegades pel Govern ja fa més d'una setmana, estan donant els fruits positius.

El cap de Govern ha desgranat una sèrie de mesures com la injecció de 200 milions d'euros, el pagament de la cotització de la CASS, l'exoneració dels lloguers, les mesures per ajudar als pares i a les mares que han de fer-se càrrec dels seus fills. Mesures amb la liquidació d'impostos, esforç que faran les companyies públiques de cara al pagament de les diferents factures que han d'afrontar els empresaris. En definitiva, mesures que el que han de fer és aportar tranquil·litat a les persones d'Andorra. Perquè aportant tranquil·litat al nostre teixit social i al nostre teixit econòmic, passarem aquests dies tan durs de la millor forma possible. I això sempre enmig d'una emergència tan gran com mai havíem viscut, aquesta emergència sanitària que poc a poc tinc la convicció de què l'anirem solucionant.

No tinc dubte i no m'equivoco quan dic que tots de forma corresponsable hem aportat el nostre granet de sorra per fer que avui es voti, i semblarà ser que per assentiment o de forma unànime aquest paquet de mesures que Govern ens ha entrat a tràmit, i com deia, no és moment ara de discutir "Jo hauria fet això..." o "Jo hauria fet això altre...", les hem consensuat i ara ens toca a tots junts empènyer cap a la mateixa direcció per fer que totes les persones d'Andorra, totes les famílies surtin d'aquest forat quan abans millor.

El Govern sap que compta amb el nostre suport, amb el nostre ple suport, i al país les persones que ens escolten, Sr. cap de Govern, Sra. síndica, poden tenir la seguretat que tenen el nostre compromís de què treballarem fins al final per sortir d'aquesta de la millor manera possible.

I com ha dit el cap de Govern, si calen noves mesures, que ningú dubti que implementarem noves mesures. I evidentment per sortir d'això, donat que els països del nostre entorn potser estaran una mica més tocats que nosaltres també ens caldrà, com ha dit el cap de Govern, prendre noves mesures d'impuls. Ara més que mai ens toca ser valents amb aquestes mesures d'impuls. Caldrà trencar clixés i vells paradigmes d'aquelles coses que no volíem fer, per dir-ho clarament perquè potser estàvem una mica massa ben acomodats; ara no estem acomodats, estem a poc d'entrar a la supervivència, per tant ara caldrà, i donem el nostre suport al Govern, treballar en totes aquelles mesures d'impuls a vegades disruptives, que facin ressorgir el nostre país del forat econòmic en el qual ens podem posar.

Dit això, evidentment, votarem a favor d'aquest Projecte de llei. I no vull acabar Sra. síndica sense agrair a totes les persones que fan possible que es mantingui el nostre sistema, no només al personal sanitari i a totes les persones que treballen a la sanitat, sinó a totes les persones que treballen als supermercats, a les farmàcies, que netegen, que recullen la brossa, al personal dels comuns, al personal de l'Administració, a totes les empreses que estan de guàrdia. És impossible recordar-nos de tothom, però moltes persones avui estan inclús posant-se una mica en risc per fer que la nostra societat tingui aquells mínims garantits.

A tothom, molts ànims que d'aquesta ens en sortirem!
Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Avui estem en una sessió de Consell excepcional.

Permeti'm Sra. síndica que intervingui de forma excepcional i li demano permís per dirigir-me a vostè.

Primer, el discurs que acaba de pronunciar a l'inici de la sessió és un missatge clar, d'unió, d'esperança, tot per un millor futur. Crec que ho ha resumit molt bé i des de Terceravia així ho diem i ho compartim i del costat d'Andorra estarem, no crec que hagi d'afegir res més.

Segon, i per anar de cara al gra. Vaig directe a tots els punts de l'ordre del dia. Terceravia votarà que sí a tots... A tots per sentit d'Estat, per compromís.

Tercer, aquesta Llei que ara ens ocupa parteix d'una filosofia diferent de la nostra que era intentar situar un paquet o una quantitat de fons molt més important. Ja ho anirem parlant, en tot cas, sí que agraeixo molt especialment... ho agraeixo molt especialment al cap de Govern, al ministre Sr. Jover, al ministre Sr. Gallardo que són les persones amb les que he tingut contacte més directe, tota la seva mà estesa que han tingut durant tot aquest procés i que juntament amb les nostres aportacions em permet que el text de llei que avui ens ocupa hagi millorat.

Sr. cap de Govern, li agraeixo... Li agraeixo.

No és avui dia de retrets, com ha dit el Sr. Naudi, avui dia és de tirar endavant i això és el que farem, però creiem que no és suficient. A partir d'avui, tot i que donem recolzament a aquests textos hem de buscar hem de buscar més fons, hem de posar el Govern al centre, l'Estat al centre. Ens trobem en una situació que com va dir el nostre copríncep i president de la República de França, de guerra, i jo diria amb una situació d'economia de guerra, i en una situació d'economia de guerra, l'Estat és el pal de paller, i aquestes lleis que avui aprovem i el que farem van en aquest sentit. Per tant, tenen el nostre recolzament. No serà suficient. Nosaltres estarem aquí per continuar treballant de forma positiva, d'estendre la mà, d'estar al costat de tots.

No vull acabar la meva intervenció sense donar el meu agraïment i que he pogut tenir amb tots els consellers, i especialment amb els diferents presidents de grup i amb les senyores síndica i subsíndica, que he anat parlant cada dia.

Crec que hem fet tot el que hem pogut, però no n'hi haurà prou, som molt durs i aquests moments molt durs passen per més que la nostra situació, diguem-ne econòmica, sigui delicada de ficar-hi tot... tot! I amb això és amb el que ens comprometem a estar al vostre costat per treballar més endavant.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Avui aquesta Cambra votarà, presumiblement per unanimitat, una llei que,estic convençut, cap dels aquí presents haguéssim pensat mai que ens tocaria votar. Ni mai haguéssim volgut haver de votar. Però l'excepcionalitat de la situació fa que avui culminem la feina que tots els grups parlamentaris presents en aquesta Cambra, conjuntament amb la ferma

governança del nostre Executiu, hem portat a terme sense defalliment al llarg dels darrers dies.

No em vull oblidar de les aportacions, també com a òrgan facilitador, de la nostra Sindicatura, que amb el seu tarannà constructiu i conciliador ha contribuït de manera decidida a fomentar aquest clima de treball. En aquest sentit, vull agrair a tothom l'alçada de mires, la sensibilitat demostrada davant d'aquest episodi de crisi i la voluntat manifesta i inequívoca per treballar en benefici de l'interès general.

Permeteu-me també que aprofiti l'avinentesa i expressi, en nom del Grup Parlamentari Liberal, el meu més profund agraïment a totes les nostres conciutadanes i conciutadans. Malgrat algunes, sortosament poques, actituds incíviques, el gruix de la nostra societat ha reaccionat amb uns nivells de solidaritat gairebé sense precedents. En moments difícils com aquests, és reconfortant poder comprovar que la nostra societat és prou madura per fer front, tots plegats, a circumstàncies del tot inèdites.

És de justícia, doncs, donar aquest agraïment global a tota la nostra societat, que ha hagut de readaptar-se de cop i volta a un nou paradigma, i també agrair concretament, amb el perill de deixar-me algú, a tot el personal sanitari, a les treballadores i treballadors d'aquells sectors essencials que romanen oberts (els supermercats, les farmàcies, les benzineres, el personal de neteja, els serveis de guàrdia, i tants d'altres); i com no, als treballadors públics, com el Servei de Policia i els Agents de Circulació, la resta de cossos especials, i a tota la funció pública, dels quals la importància de la seva feina, amb vocació de servir al ciutadà, s'evidencia ara més que mai. A totes elles i a tots ells, moltes gràcies.

Penso que en aquesta intervenció, no val la pena incidir altre cop en totes i cadascuna de les mesures que aquest Projecte de Llei conté i que el cap de Govern ha desgranat fil per randa. Sí, però, que m'agradaria incidir en un concepte que ha estat denominador comú a l'hora de confeccionar aquesta Llei: el principi de la corresponsabilitat.

Som plenament conscients que no hi haurà ningú del tot satisfet amb el seguit de mesures que aviat entraran en vigor. L'impacte econòmic i social que deixarà la crisi sanitària que patim afectarà a tothom. Està en risc el teixit econòmic i productiu del país, i en conseqüència, està en risc també el dia a dia de tots nosaltres.

El Projecte de Llei que avui aprovem té per objectiu mirar de pal·liar la greu afectació econòmica al teixit productiu, i ho fa partint de la base que tothom haurà de fer sacrificis en la mesura de les seves possibilitats. D'entrada, aquest text garanteix que totes les treballadores i els treballadors del país mantinguin la

seva feina i les seves condicions salarials. Els assalariats, que massa vegades ja han de fer mans i mànigues per arribar a finals de mes, necessiten la garantia que tenen un lloc de treball i un sou assegurats. No obstant això, i degut al confinament, també hauran de fer esforços i hauran de cedir a una part dels seus dies de vacances. La restant serà assumida, a parts iguals, per l'empresari.

Tots els autònoms i empresaris veuran reduïts els seus ingressos de manera significativa per manca d'activitat, sobretot aquells que han hagut d'abaixar les persianes del seus negocis. Fins i tot, seran molts els que no podran facturar res a finals de mes. No obstant això, han de fer front a un seguit d'obligacions, començant pels pagaments dels salaris a les plantilles, que difícilment podran fer sense el suport de les mesures que avui aprovarem.

És per això que hem volgut plasmar en la mesura del possible aquelles demandes que els sectors econòmics, la patronal i la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra ens han fet arribar, amb la voluntat d'alleugerir la tensió de tresoreria i financera que han d'afrontar. És primordial que, un cop superada la crisi sanitària, els nostres autònoms, les nostres petites i mitjanes empreses, i les grans empreses del país puguin recuperar la normalitat quan abans millor.

La contribució que fa l'Estat no té antecedents. És una evidència més palesa que mai, que la funció pública, en major o menor mesura, està fent esforços molt més enllà del que seria raonable: personal dels serveis sanitaris, els cossos especials, el personal de l'Administració general, de l'àmbit educatiu i tants d'altres... Tampoc no voldria oblidar-me del rol dels comuns. Tots ells entenent que el servei públic i la vocació pública s'anteposa a qualsevol altra prioritat.

L'Estat és també el garant que contribueix econòmicament perquè aquestes mesures es puguin desplegar. La repercussió de les mesures econòmiques d'aquest Projecte de Llei s'apropen al 50% del pressupost ordinari de l'Administració central per a tot un any. Cal tenir ben present que les limitacions del nostre Estat sobirà són moltes. Tot i això, es fa aquest esforç de mobilitzar 200 milions d'euros, però, sense comptar amb el paraigües de cap organisme supranacional que ens pugui ajudar financera. Degut a aquesta crisi, tensarem les finances de l'Estat, però hem d'assegurar els equilibris necessaris per fer prevaldre la sostenibilitat futura del nostre sistema. Al cap i a la fi, l'Estat som tots i cadascun de nosaltres.

Aquesta Llei no resol totes les problemàtiques que la crisi sanitària comporta. Les afectacions van més enllà de tots aquells involucrats directament en el sector productiu del país. Ho veiem amb les persones amb dependència que necessiten algú que les acompanyi,

amb els nens i nenes que no poden anar a l'escola, amb les padrines i padrins que han d'extremar les precaucions, amb els estudiants universitaris molts dels quals són fora del país, amb els petits propietaris de locals que tampoc disposaran d'ingressos. Com us deia, l'afectació és global, i és ara quan les mostres de solidaritat que ja ha demostrat la nostra societat són més benvingudes que mai.

Abans d'acabar, vull adreçar-me als meus companys conselleres i consellers generals. Celebro que tots i totes haguem entès que els interessos de partit hagin de quedar rellevats a un segon terme davant l'emergència de la situació actual. No és el moment de procurar rèdits polítics i cercar l'autoria d'una o altra mesura. Totes les formacions, d'una o altra forma, han fet aportacions molt vàlides i han hagut de fer concessions en benefici de l'interès general. Emprant el símil esportiu, si hi ha algú que encara busqui penjar-se medalles jo li recordaria allò de: "L'important no és guanyar, sinó participar". És la participació de tots els polítics, en conjunt, i vetllant pels interessos del nostre país, el que els ciutadans i ciutadanes d'Andorra reclamen de nosaltres en moments com aquest.

Som conscients que les mesures que la Llei contempla no solucionen totes les problemàtiques, -això seria pràcticament impossible-, però ajudaran la immensa majoria dels afectats per aquesta crisi. Vull subratllar que tant des del Grup Parlamentari Liberal com des del Govern al qual donem suport, i esperant comptar amb la resta de forces polítiques, seguirem treballant en totes les mesures que calguin per garantir que ningú quedi desvalgut.

Si no som capaços de superar la crisi sanitària en breu, és del tot clar que caldran noves mesures i nous projectes de llei que les emparin. És evident que tots volem que la crisi generada per la Covid-19 passi el més ràpidament possible i que molt aviat les restriccions decretades per evitar la propagació del coronavirus es puguin aixecar. I perquè això passi hem de continuar el distanciament social i quedar-nos a casa.

Nosaltres seguim contínuament l'evolució de l'epidèmia per prendre les mesures escaients per fer-hi front. Que ningú dubti que nosaltres seguirem treballant per superar aquest maleït episodi el més aviat possible. I ho farem com aquests darrers dies, amb totes les nostres energies i dedicant-hi totes les hores que calgui.

Acabo el meu discurs amb una obvietat, però que és més necessària que mai recordar: només junts ens en sortirem. Si alguna cosa ens està ensenyant aquesta crisi és que hem d'actuar plegats, com a societat cívica

i responsable, perquè si ho fem així, segur que la superarem.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Volem que les primeres paraules d'aquesta intervenció, tot i tractar-se d'una llei de caràcter principalment econòmic i social, siguin d'agraïment cap als nostres ciutadans i ciutadanes pel seguiment de les indicacions de les autoritats sanitàries, per estar-se a casa, per limitar els seus moviments. Sovint l'opinió i els comentaris es centren més en aquells que de forma incívica no ho han respectat; però seria molt injust que per només uns quants incívics i insolidaris deixéssim avui de reconèixer el gran exemple ciutadà, de civisme i de solidaritat que les persones que viuen al nostre país estan realitzant d'una manera exemplar.

Seguidament han de venir necessàriament els agraïments cap als herois particulars d'aquesta crisi: el personal sanitari (d'infermeria, de medicina, d'assistència, de manteniment, de serveis especials), el personal dels supermercats (persones que estan en la venda, en els cobraments, en la reposició de producte, en la neteja, en el manteniment de la higiene), el personal de les farmàcies, dels cossos especials: policies, bombers i altres cossos, i també els agents de circulació dels comuns, la gent que treballa a les administracions, a totes les administracions i que garanteix els serveis públics, als treballadors dels mitjans d'informació que ens permeten estar informats en uns dies amb molta intensitat de notícies i limitacions a la seva activitat i tots aquells, a tots aquells que treballen -i ens excusem per si algú no se sent particularment citat- i que permeten que la nostra vida es pugui desenvolupar el més normalment possible. També a tots aquells que estant-se a casa contribueixen de forma decisiva a superar aquesta crisi. Els hem de dir avui, des de la responsabilitat política que no tinguin cap dubte que treballant plegats ens en sortirem!

Sabem que la batalla que els professionals del sistema sanitari estan portant a terme serà molt dura, però també sabem que l'acabaran guanyant perquè tenim uns grans professionals per fer-ho. Sabem que la batalla econòmica i social serà molt més llarga en el temps però tinguem tots també molt clar que res ha de poder frenar la voluntat del nostre poble per poder

progressar i vèncer amb l'esforç de tothom, units com un sol poble les dificultats que puguin venir.

Andorra és una nació històrica amb més de 740 anys d'història que ha superat canvis històrics internacionals, períodes de transició en els estats veïns, períodes d'entre guerra, períodes de carència, de gana, de crisis econòmiques globals, de crisis financeres internes i tot i que ara el futur pugui semblar negre hem de fer que tingui llum i crear els mecanismes escaients per generar l'esperança.

Avui celebrem una reunió extraordinària del Consell General sota unes circumstàncies que probablement mai havíem viscut. Una prova és que som avui per raons sanitàries la meitat dels consellers generals i només uns pocs ministres acompanyen al cap de Govern. I hem de dir, en la seva absència, que se'ls troba a faltar. Potser pertanyem a diferents grups polítics i podem tenir opinions o sensibilitats diferents, però una cosa és innegable i és que tots som representants del poble andorrà.

El Covid-19 és, com ja és conegut per tots, una malaltia infecciosa causada pel virus SARS-CoV-2 que es detectà per primera vegada durant la pandèmia de Wuhan (Xina) a finals del 2019. El COVID-19 ja ha estat detectat en 160 països dels cinc continents. Al febrer el brot local de contagis al continent europeu es va detectar a Itàlia.

Avui en dia el brot està en una fase exponencial a la resta d'Europa essent els nostres països veïns França i Espanya alguns dels estats en els quals s'han diagnosticat més contagis. Pensem que són necessàries avui paraules de condol envers les situacions que es viuen a certes regions d'Itàlia, en l'estimat Estat de San Marino, així com les complicacions i situacions complexes que es viuen als nostres estats veïns i en general cap a totes aquelles persones que aquesta crisi s'ha emportat per endavant; una crisi que és especialment cruenta amb aquells qui més atenció necessiten com són les persones grans i a les que ara no podem atendre com mereixen.

L'OMS va decretar la pandèmia mundial l'11 de març del 2020. A la data d'avui es compta que més de 1.000 milions de persones es troben confinades a les seves cases en tot el món essent aquesta, justament, la clau per superar la crisi sanitària. Per tant, veient, com deia al principi, com estan responnent les persones al nostre país podem pensar que amb l'esforç col·lectiu i la conscienciació de tots, podrem fer front a aquesta pandèmia.

Quant a la intervenció pel que fa pròpiament al contingut del Projecte de Llei començaré a la inversa del que acostuma a ser el més habitual. Començaré dient que els consellers del PS votarem sí al Projecte

de llei, i ho farem per moltes raons; les més importants per la responsabilitat i pel sentit d'Estat que un partit com el nostre ha demostrat sempre, ja quan ha estat al Govern com quan ha estat a l'oposició i que ara, com no podia ser de cap altra manera, hem tornat a demostrar per patriotisme i Andorranitat; els nostres ciutadans estan preocupats, tots ho estem, de fet; en primer lloc per la salut, per la salut de la nostra gent gran, dels nostres professionals sanitaris, per tots aquells a qui el virus ha afectat o pot acabar infectant; ahir malauradament es va produir la primera víctima mortal al nostre país i volem fer sentir el nostre condol a familiars i amics.

Essent el tema de salut i de la protecció de vides el primer no podem evitar mirar de reüll per saber què passarà amb les nòmines a final d'aquest mes i què pot passar al mes d'abril si l'activitat no pot reprendre o bé ho fa a un ritme lent; per tant en aquest moment, creiem, els nostres ciutadans demanen decisions i alhora demanen sumar, demanen unitat i demanen posar els interessos dels ciutadans i del país per davant de les diferències entre les opinions entre partits o els diferents enfocaments ideològics; i és això justament el que hem fet, el que tots hem fet.

També ho farem per les mesures que inclou el Projecte de Llei que són beneficioses i necessàries per treballadors, per autònoms i per empresaris com ara, per exemple, la rebaixa dels preus dels lloguers en percentatges molt elevats i que arriba al 100% en el cas dels negocis tancats (com a mesura destinada a prioritzar el pagament de salaris), la reducció o suspensió temporal de la cotització dels autònoms mantenint la cobertura sanitària, les línies de crèdit avalades pel Govern, el pagament de la part patronal de la CASS, les gratuïtats, rebaixes i garantia de subministrament en cas d'impagament per part de FEDA i STA, el poder disposar de 21 dies físics de vacances, les modificacions dels reglaments d'ajuts al lloguer - per poder fer, si s'escau, una convocatòria a conseqüència de la crisi- i de la prestació per desocupació, és a dir, d'atur, per eliminar les actuals restriccions. Totes elles són, més enllà de qui les hagi proposat, -això ara no té absolutament cap rellevància-, mesures que segurament, segur, que seran positives pel principal objectiu que tenim tots avui en dia, que és mantenir els llocs de treball i els salaris o bé donar la protecció per part de l'Estat en aquells casos en què finalment això no pugui ser possible.

Com també ho són mesures com l'ajuda directa per les famílies amb fills menors de 14 anys que no comptin amb cap progenitor o familiar directe que pugui tenir cura dels fills o la cobertura salarial de fins al 100% tant per les persones que estiguin de baixa a conseqüència d'haver contret el virus.

Totes aquestes mesures han de permetre que aquest final d'aquest mes (que és ja al girar la cantonada) els salaris es puguin pagar i les famílies puguin fer front a les seves despeses; en un escenari més llarg tenim dubtes que no siguin necessàries per a les empreses i autònoms amb majors dificultats no haver de plantejar ajudes directes destinades a què no es trenqui la relació laboral durant la durada de la crisi com hem vist que s'ha fet, per exemple, a Portugal a França a Espanya i altres països de la Unió Europea; creiem que en cap cas cal confondre la unitat, -que hi ha sigut-, amb l'obligació que tenim com a responsables polítics i en el nostre cas, particularment, com a principal grup de l'oposició de fer les anàlisis que pertoqui, mirar models comparats, parlar amb els agents econòmics i socials i efectuar propostes i reflexions sempre en la direcció de la recerca de les millors i més escaients decisions i de les propostes que puguin ser més útils per empresaris, autònoms i treballadors per fer front a les conseqüències de la crisi.

Per aquest motiu, ens sembla necessari que es doni continuïtat a les línies de diàleg i al treball conjunt d'aquestes darreres jornades i que comencem a pensar en la possible necessitat d'una segona fase de mesures i de decisions més valentes i que es posi damunt de la taula mesures d'injecció directa a les empreses i als autònoms per garantir la protecció dels llocs de treball com a element fonamental i essencial del manteniment de la nostra estructura social del país i de la qualitat de vida dels nostres ciutadans.

La Llei que avui s'aprova ho farà per consens de totes les forces parlamentàries, després d'hores molt intenses de treball, de converses i de reunions; fa uns dies ningú es podia imaginar el que estem vivint i possiblement ningú no es podia imaginar que el Govern i el principal partit de l'oposició es possessin d'acord; avui fem un vot positiu per l'esperança i per al futur.

En nom dels companys i companyes del grup parlamentari crec que és avui just reconèixer i també en nom de tots els companys del Partit Socialdemòcrata (i l'ordre que citaré és un ordre exclusivament cronològic) a la sònica la Sra. Roser Suñé per la seva habilitat i la seva mà esquerra en canalitzar espais de diàleg, al Sr. cap de Govern el Sr. Xavier Espot per la voluntat manifesta d'arribar a acords en les converses i reunions mantingudes i també per haver establert conjuntament canals de diàleg de col·laboració i de cooperació entre les diferents forces polítiques i el Govern. I als grups parlamentaris de la majoria per entendre que l'aprovació per consens requeria recollir propostes del PS i de renúncies (com evidentment també nosaltres hem hagut de fer per arribar a una proposta de

consens) i haver permès que en pocs dies i en poques hores així hagi estat possible.

Per finalitzar, Avui donem suport a aquesta Llei, per sentit d'Estat i per responsabilitat i perquè quan abans entrin en vigor les mesures abans ajudaran a pal·liar els efectes de la crisi; però no podem donar per acabada la nostra feina aquí i no podem estar plenament satisfets fins que la justícia social corri com l'aigua d'un riu per tota Andorra i sempre sense deixar ningú enrere.

Aquesta greu crisi sanitària, econòmica i social ens farà de ben segur estar més units que mai com a poble; és ara també, al nostre parer, des de la nova perspectiva que ens ofereix aquesta crisi, segurament, moment d'aixecar el cap i de mirar cap al futur; un futur que necessàriament haurà d'estar més basat en el multilateralisme, un futur més unit al nostre entorn geogràfic i un futur on Andorra haurà d'estar més estretament unida amb Europa que mai.

Moltes gràcies.

La Sra. sònica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. Mònica Bonell.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies Sra. sònica.

La darrera vegada que ens vam trobar al Ple d'aquest Consell General, va ser per aprovar el pressupost pel 2020.

Si llavors algú ens hagués dit, un mes després, que viuríem una situació de crisi sanitària sense precedents, que hauríem de treballar una llei de mesures urgents per no deixar caure el teixit productiu i per salvaguardar els ciutadans de la pèrdua de poder adquisitiu, no l'hauríem cregut.

I encara l'hauríem cregut menys si ens hagués afegit que hauríem de treballar el text legislatiu confinats des de casa, amb múltiples reunions telemàtiques i, això sí, amb treball conjunt entre el Govern i les forces parlamentàries.

Però aquí estem. No és un malson, és la realitat. I cal afrontar-la.

Som catorze consellers en un plenari excepcional, amb importants mesures restrictives, per aprovar el Projecte de llei de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària, causada per la pandèmia de la COVID-19.

Els que estem aquí, i els consellers i ministres que s'han quedat a casa i que com ha dit el Sr. Pere López, trobem a faltar, aprovarem un text que destina prop

de 200 milions d'euros per no deixar ningú enrere, perquè la totalitat dels treballadors, que en aquests moments, puguin o no puguin seguir treballant, tinguin recursos econòmics per fer front a les seves obligacions i a les seves despeses diàries. Sota el principi de la corresponsabilitat, s'ha intentat que tothom se senti implicat i ningú perjudicat.

Per això s'han previst ajudes perquè les empreses puguin fer front a les seves obligacions i no es vegin abocades a tancar.

Aquesta voluntat de corresponsabilitat implicarà també revisar el pressupost que votàvem fa un mes, perquè ara les prioritats són completament diferents. Haurem de deixar enrere, per ara, algunes inversions, re formular-ne d'altres, i intentar mantenir les que ajudin a dinamitzar la nostra economia.

En aquests moments cal que reforcem les inversions mèdiques, socials i laborals. I aquestes són urgents.

Aquesta Llei conté mesures pensades per a cadascun dels ciutadans i ciutadanes del nostre país. Perquè, recollint les paraules del cap de Govern, Andorra només ens té a nosaltres, i és entre nosaltres que ens hem d'ajudar.

Des d'aquí vull aprofitar per donar les gràcies al comportament cívic i responsable que ha tingut la població d'Andorra, seguint les indicacions de les institucions de quedar-se a casa i prendre mesures per evitar donar cames al virus, com diu el nostre ministre Benazet, no li donem cames al virus.

Però demano, en nom de tot el Grup Demòcrata i crec que puc dir en nom de tots els consellers i ministres d'aquesta Cambra, una mica més d'esforç, de sacrifici. Sé que no és senzill. Tot indica que aquesta setmana serà clau en la crisi sanitària. Potser arribem al pic de persones amb infecció per la Covid-19 i quedant-nos a casa, relacionant-nos només amb les persones amb les que vivim, sortint el mínim possible i si pot ser evitant sortir de casa, contribuirem a reduir els casos d'infectats. Si tots ens confinem del tot a casa aconseguirem que la corba s'estabilitzi i les setmanes que vinguin a continuació siguin millor.

Quant a les mesures que avui aprovarem, esperem que contribueixin a què puguem ser tots una mica més optimistes a partir d'avui, a donar oxigen especialment als qui ho estan passant pitjor i a oferir recursos per superar la primera fase en la que estem immersos.

Confiem, com he dit anteriorment, que les properes setmanes, podem començar a mirar de cara la COVID-19 i aixecar algunes restriccions, fet que suposaria començar a recuperar, poc a poc, l'economia interna.

Serà llavors el moment d'encarar una segona fase. Des del Grup Parlamentari Demòcrata ens posem a disposició del Govern per començar a treballar des de ja, en noves accions per afrontar aquest segon període que potser deixarà enrere una crisi sanitària, però que possiblement ens obligarà a afrontar una crisi econòmica degut a la dependència que tenim als nostres visitants. Perquè, molt possiblement, els països del nostre entorn, estaran encara lluitant per sortir de la seva crisi sanitària.

Som conscients que aquesta primavera i estiu seran, en termes econòmics i turístics, els pitjors en molts anys.

Però és la nostra responsabilitat treballar i legislar perquè les conseqüències siguin les mínimes i el camí, ara empedrat i costa amunt, sigui més el fàcil i curt possible.

Estic convençuda que, si continuem treballant totes les forces parlamentaries unides, perquè el virus contra el que lluitem no entén d'ideologies, ho superarem.

Estic convençuda que amb l'esforç de tots nosaltres, de tota la societat andorrana, amb el rigor i autoritat que el Govern ha demostrat, aconseguirem sortir d'aquesta crisi.

Celebrem que aquestes mesures comptin amb el suport de tots els grups parlamentaris, i com no podia ser d'un altra manera, amb el nostre també.

No vull acabar sense mencionar als professionals sanitaris, treballadors de farmàcies, supermercats, benzineres, majoristes, transportistes, cossos especials, treballadors del sector de la neteja, del sector públic, periodistes, tots aquells que treballem perquè formem part de sectors de primera necessitat.

Gràcies, gràcies, per treballar per tots nosaltres, pel que esteu fent pel nostre país.

Gràcies també al Govern, una menció especial al cap de Govern i al ministre Benazet i al ministre Jover per haver estat tant a prop dels ciutadans a través de les rodes de premsa i dels missatges institucionals.

Senyores i senyors consellers, començava la meua intervenció dient que aquesta és la situació amb la que ens trobem. No és un malson, és la realitat. I cal afrontar-la.

I l'afrontem. I ho fem i ho farem amb totes les armes de les que disposem, que no són poques. Amb tots els recursos sanitaris, econòmics i polítics que siguin necessaris per vèncer aquesta crisi.

I és que en mig d'aquests moments d'incertesa, no tingueu cap dubte que ens en sortirem.

Sra. síndica, permeti'm un Visca Andorra!

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes Gràcies.

El Govern vol tornar a intervenir...

Alguna altra intervenció...

Acabades les intervencions, dono per acabat el debat, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de llei per assentiment.

Declaro aprovat el projecte de llei.

Punt número 2.

2- Examen i votació del Projecte de llei qualificada dels estats d'alarma i d'emergència.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 20/2020, del 21 de març, i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern...

Sr. Espot.

El Sr. cap de Govern: (00.56.43)

Gràcies Sra. síndica.

Senyores conselleres i senyors consellers, tal com hem anat dient en la sessió d'avui, aquests dies el Principat d'Andorra s'enfronta a una de les situacions més difícils i alhora sobtades dels darrers decennis i de ben segur a la crisi més greu i de més abast des que vam aprovar la Constitució.

L'excepcionalitat d'aquest moment exigeix per tant, que haguem de desenvolupar tots els instruments legals que la Constitució posa al nostre abast per fer front convenientment a la situació d'emergència sanitària ocasionada per la pandèmia del SARS-CoV-2.

Vint-i-set anys després de l'aprovació de la Carta Magna ens veiem per tant obligats a desplegar legalment un article que mai haguéssim pensat que caldria aplicar.

L'article 42 de la Constitució estableix la possibilitat de limitar o suspendre temporalment l'exercici de determinats drets fonamentals, mitjançant la declaració dels estats d'alarma i d'emergència i determina les circumstàncies dels fets que fan possible l'un i l'altre així com els seus efectes respectius.

(00.57.38)

En concret, l'article 42 preveu que una llei qualificada regularà els estats d'alarma i d'emergència, la qual cosa acomplim amb el Projecte de llei que se sotmet a hores d'ara a l'aprovació del Consell General.

Això no significa, i ho vull deixar ben clar, que el Govern tingui la intenció de decretar, tan bon punt entri en vigor aquesta llei, l'estat d'alarma i encara menys, l'estat d'emergència.

Ara bé, davant la crisi sanitària que en ocupa, els responsables polítics tenim l'obligació d'haver fet tot el possible per disposar dels mecanismes que preveu el nostre ordenament jurídic per contenir la propagació de la pandèmia del COVID-19.

L'estat d'alarma està pensat per donar resposta a situacions d'especial gravetat ocasionades per catàstrofes naturals, crisis sanitàries o accidents de gran magnitud, mitjançant la limitació provisional de la llibertat de circulació pel territori nacional, del dret a la lliure entrada i sortida del Principat i del dret a la propietat privada.

La declaració en aquest cas la formula el Govern per decret per un termini màxim de 15 dies i ho notifica al Consell General. Ara bé, tota pròrroga d'aquest termini requereix ja no la comunicació, sinó l'autorització expressa del Consell General.

D'altra banda, la declaració de l'estat d'emergència té també per objecte permetre al Govern la resposta a situacions d'especial gravetat, però es tracta en aquest cas de supòsits d'interrupció del funcionament normal de la convivència democràtica, la qual cosa és evident que no concorre Andorra en aquests moments.

Els mitjans per fer-hi front poden consistir en la limitació provisional de les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació, de la inviolabilitat del domicili i del secret de les comunicacions, dels drets de reunió i de manifestació, dels drets d'empresaris i treballadors a la defensa dels seus interessos econòmics i socials, de la llibertat també de circulació pel territori nacional i del dret a la lliure entrada i sortida del Principat, i finalment del dret reconegut a l'article 9.2 de la Constitució que fa referència a la detenció governativa.

Tant la declaració de l'estat d'emergència com la seva pròrroga, en aquest cas requereixen sempre l'autorització prèvia del Consell General.

En qualsevol cas, el Projecte de llei que ens ocupa regula de forma acurada i detallada tots els aspectes jurídics relatius als estats d'alarma i d'emergència, els pressupòsits, l'àmbit territorial, la forma de la declaració i la durada, la modificació, la pròrroga i la finalització d'ambdós estats, les mesures que s'hi poden adoptar, la publicitat, l'autoritat competent, el principi de responsabilitat, l'execució forçosa, la durada, la modificació, la pròrroga i la finalització d'ambdós estats, les mesures que s'hi poden adoptar, la publicitat, l'autoritat competent, el principi de responsabilitat, l'execució forçosa i un darrer aspecte molt rellevant i que consisteix en el fet que la

declaració dels estats d'alarma i d'emergència no interromp el funcionament normal dels poders constitucionals de l'Estat.

Des d'aquest punt de vista, si bé els estats d'alarma i d'emergència comporten, ho he dit abans, la limitació o la suspensió temporal d'alguns drets fonamentals concrets, es mantenen òbviament en tota la seva plenitud, la resta de drets fonamentals i de preceptes de la Constitució, com no pot ser d'una altra manera en un Estat de dret, democràtic i social com el nostre.

De fet, aquests estats d'alarma i d'emergència s'han d'entendre com un règim excepcional i puntual al servei del propi ordre constitucional perquè tenen com a objectiu precisament garantir el restabliment de la normalitat democràtica.

Entenc i faig meves doncs les paraules dels diferents presidents dels grups parlamentaris en les seves anteriors intervencions, que estem debatent una iniciativa legislativa en relació amb la qual malgrat el poc temps de què hem disposat, s'han pogut fer aportacions per part de tots els grups i de fet crec que tots plegats hem arribat a un text de consens, encara que haguem obert la porta a revisar-lo més endavant si fos necessari. Per aquest motiu doncs una vegada més, vull agrair a tots els grups parlamentaris, la seva bona predisposició i el suport al Govern en aquests moments. I vull agrair particularment la tasca, la mà estesa i la diplomàcia si em permeten que han demostrat tots i cadascun dels presidents dels grups parlamentaris, el Sr. Carles Naudi, el Sr Josep Pintat, el Sr. Ferran Costa, el Sr. Pere López i el Sr. Carles Enseñat i la Sra. Mònica Bonell, i òbviament també, com no pot ser d'una altra manera, la Sra. subsíndica i la Sra. síndica.

En un moment en què la nostra societat doncs pateix els efectes devastadors d'una greu crisi de salut pública d'àmbit global, que ha derivat en una convulsió de la nostra quotidianitat, en un moment en què estem demanant als ciutadans i a les ciutadanes sacrificis severos de tot ordre, és la nostra obligació com a representants polítics, escollits democràticament demostrar en tot moment responsabilitat, demostrar compromís, demostrar rigor i demostrar unió. Crec que ho hem fet fins ara, i avui amb l'aprovació unànime de les lleis que hem sotmès a l'aprovació del Consell General, reafirmarem encara més aquest missatge d'unitat davant de l'adversitat.

En certa forma doncs, demostrem que estem tots junts per garantir la protecció de la salut i la contenció de la pandèmia i que també estem tots junts per apuntalar les nostres empreses i garantir el manteniment dels llocs de treball.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Passem a les intervencions dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs ho tornem a dir, ara en aquests moments cal unitat, i aquesta llei que ara aprovarem és una llei que un cop més, igual que l'anterior, és fruit de la unitat i del consens de totes les forces parlamentàries i evidentment del Govern.

Estem vivint moments excepcionals, una situació d'emergència la més greu de la nostra història recent, no, segurament del que poden recordar els padrins dels nostres padrins. I evidentment cal destacar l'actitud encomiable, també gràcies a tots els servidors públics, de totes les persones que han, per dir-ho així, obeït i fet cas al confinament i no estan posant en joc la seva vida i no estan posant sobre la taula la possibilitat de contagiar a altres persones i aconseguir amb això que la pandèmia, que l'epidèmia, que el virus no es propagui dins del nostre preat país.

Aquesta llei, així com l'altra era una llei que busca mesures socials i econòmiques, aquesta és una llei que en definitiva, si fes falta el que aniria a buscar és protegir el nostre sistema de salut i anar a protegir les vides de totes les persones del nostre país.

Cal insistir, la gent s'ha de quedar a casa, les persones han de fer vida a casa i sortir el mínim possible. Si és així, amb aquesta llei aprovada, no tinc cap dubte que si l'evolució de la pandèmia és favorable, haurem aprovat un mecanisme previst en la nostra Constitució, però que espero no haurà calgut posar o activar, perquè les persones hauran actuat de forma corresponsable i haurem contingut poc a poc aquesta crisi del COVID-19, en el sentit del que representa l'emergència sanitària.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Com he dit al començament de la meua intervenció, votarem a favor, votarem a favor d'una llei que és transcendental. Hi ha dos lleis transcendents, una

és la Constitució, i l'altra és aquesta que avui prendrem en consideració, que limita, treu drets i obligacions.

Hem pogut fer les aportacions necessàries, i estem satisfets de què el Govern ens hagi obert per dir-ho clarament, i estès la mà per incloure les nostres aportacions.

Avui, ho he dit abans, tots som conscients que el model de creixement que hem tingut ha canviat. I a partir d'aquí s'ha d'actuar sota una premissa. I aquesta premissa no és altra que el pitjor és possible, al final es veurà realitzat si això no es contempla. I aquests textos van en aquest sentit. Van en aquest sentit per afrontar el pitjor.

Avui l'únic que compta és el temps, i en concret el temps útil, i aquest és el temps de les nostres vides, dels nostres ciutadans i de tots. No tenim de perdre el nostre temps útil en coses fútils.

Ho he dit abans, estem en el marc d'una economia de guerra. Això vol dir: afrontar un enemic mortal. Vol dir: dedicar-se a la producció dels béns essencials, i aquests són per la salut, l'alimentació, l'energia, la informació, l'educació, per citar-ne alguns.

Ens hem de centrar amb l'essencial i deixar el menys important.

La pregunta, una pregunta: avui què prima més, els beneficis a llarg termini o la salut? Per nosaltres, la resposta: els dos.

Si la gent té por d'anar a treballar, si no es protegeixen les seves vides, l'economia s'enfonsa. Si no hi ha empreses, tampoc funcionem. Per tant aquí és on tenim de centrar els esforços.

Crec que estic sent bastant clar, per tant les mesures han de ser molt estrictes, s'han dit repetidament, i les torno a mencionar: quedar-se a casa, excepte per afrontar les necessitats essencials que he mencionat. No descarto, i aquesta llei que estem sotmetem avui, que si això implica nacionalització d'empreses i de sectors, s'hauran de fer. I això torna a posar la qüestió al centre, el paper de l'Estat. I el paper de l'Estat és posar-li tots els mitjans, tots els mitjans que facin falta. I s'ha d'anar més lluny. Amb tots els mitjans que facin falta, s'ha d'anar a demanar la col·laboració, i aquí apel·lo dels nostres Coprínceps. I en especial el Copríncep Francès, que ens obri les portes dels bancs centrals, que ens injectin liquidesa, per dir-ho clarament. Això és el que s'ha de fer. Això és una economia de guerra, i el que estem fent avui, és això.

Nosaltres votarem favorablement, però aquest és el nostre posicionament.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Marc Magallon.

El Sr. Marc Magallon:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Avui 23 de març del 2020, desè dia de confinament des de l'inici de la crisi del COVID-19 a casa nostra, votarem amb gairebé tota seguretat per unanimitat una llei important, la llei qualificada dels estats d'alarma i emergència. Uns estats recollits en la nostra Constitució, a l'article 42, però que des de l'any 1993 fins ara mai cap Govern havia regulat.

Ha calgut esperar un esdeveniment major sobrevingut al nostre país i al món sencer, com és la crisi sanitària provocada pel COVID-19 per trobar-nos amb l'obligació després de 27 anys que la Constitució ho contemplés d'haver d'aprovar aquest text en la VIII legislatura.

Aquesta és una llei, els ho asseguro, que cap liberal voldria tirar endavant en una situació normal. El fet de restringir drets fonamentals a persones, no ha estat mai en els plans del liberalisme, sinó tot el contrari. Entenem però que ens trobem davant una situació crítica que requereix d'un mecanisme legislatiu com el que avui sotmetem a sufragi.

Un mecanisme excepcional, com excepcional és que tots els grups parlamentaris del Consell General haguem renunciat a fer esmenes i al treball en comissió d'aquesta llei per poder-la votar avui, davant un Ple amb la meitat de consellers per poder mantenir les mesures sanitàries recomanades per impedir l'expansió de la COVID-19, que a tots ells saludo efusivament.

Per això, aquest text s'ha treballat aquests darrers dies entre l'Executiu i els grups parlamentaris conscients de la situació excepcional que estem vivint. Estic convençut que aquesta llei podrà ser de gran utilitat en casos extraordinaris i crítics com al que ens afrontem en l'actualitat.

Poder disposar de les eines per posar a bon resguard la població en general, tot i ser un procediment restrictiu de llibertats fonamentals, després d'haver viscut en persona aquests darrers dies, entenc que és un element bàsic pel bon govern i el control de la crisi. La salvaguarda de la salut de la població és una prioritat per a tots.

Aprovar avui aquesta llei no implica, ni molt menys, l'obligació d'haver-la d'usar de forma immediata però ens dona la tranquil·litat i seguretat jurídica que si cal prendre decisions i accions fermes i determinades tenim l'eina per a procedir.

De fet seria una bona senyal que no haguem de decretar aquest estat d'alarma que als països veïns s'han vist malauradament abocats a activar per intentar controlar la situació.

De moment, amb tota una lliçó de bona ciutadania, hem estat tots capaços, llevat d'algun molt petit reducte d'insolidaris, de seguir al peu de la lletra les recomanacions que ens han vingut fent aquests dies de forma magistral, al meu entendre, tot l'equip de Govern i amb especial menció al molt didàctic i transparent ministre de Salut, Sr Joan Martínez Benazet, al qual saludo i que de ben segur ens està seguint des del seu confinament forçat... Un salut! Sense oblidar-me del ministre Portaveu, Sr. Èric Jover, i al nostre cap de Govern que ens ha ofert tota una demostració de lideratge en aquesta crisi que ha posat a prova tota la classe política del país. Em refereixo a aquestes tres persones vist que són la cara visible i pública d'aquesta crisi.

És d'agrair en moments com aquest, la inestimable predisposició de la totalitat dels grups parlamentaris, de mirar de no posar cap entrebanc a aprovar amb la màxima celeritat, una llei qualificada com aquesta, i treballar plegats per a què sigui una realitat.

No voldria oblidar-me de les persones que componen la Sindicatura del Consell General que ha estat clau per fomentar un clima d'entesa i cooperació per poder arribar ràpidament a un consens per part de tots els grups parlamentaris.

Acabaré la meua intervenció desitjant no haver de veure mai més la possibilitat al nostre país d'haver de decretar l'estat d'alarma i encara menys d'emergència, però content i satisfet d'haver contribuït a disposar de l'eina necessària per fer-ho.

Hem entrat ja a la fase crítica d'aquesta crisi. Cada cop són més els països del món que han ordenat mesures de confinament de la seva població per tal d'evitar col·lapsar els seus sistemes sanitaris i preservar vides, que penso que és l'essencial ara mateix. Al nostre país, com deia al principi, portem 10 dies ja des que es va ordenar el tancament d'escoles. Els carrers buits i la baixa mobilitat mostren que ho estem fent bé. La imatge que veiem aquests dies haurà de seguir unes jornades més però no tinc cap dubte que junts ho aconseguirem.

Tinc plena confiança en aquesta extraordinària ciutadania que en moments difícils com aquest, respon de forma meravellosa al que s'espera d'ella. Virtus Unita Fortior, Visca Andorra!

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sra. Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies Sra. síndica.

Si algú fa unes setmanes m'hagués dit que avui estaríem considerant una llei que regula els estats d'alarma i d'emergència atès de la crisi sanitària, social i econòmica ocasionada per la pandèmia del COVID-19, li hauria contestat que deixés de veure les sèries apocalíptiques tant de moda aquests darrers temps. Però, com diuen, la realitat supera la ficció i avui estem convocats per aprovar una llei qualificada de gran calat i envergadura sota el procediment d'urgència.

La situació d'emergència sanitària planteja uns reptes enormes i fa necessària l'adopció de mesures extraordinàries i excepcionals per fer-hi front.

Hem treballat sota una gran pressió i responsabilitat, i des d'aquí, vull donar les gràcies en nom de tots els meus companys de grup i en el meu mateix per la tasca feta i l'entesa de tots els grups parlamentaris i el Govern que ha facilitat el consens d'un text tan complex com el que aprovarem avui.

La declaració dels estats d'alarma i emergència és una excepció a la normalitat constitucional com a conseqüència d'una catàstrofe natural o d'unes circumstàncies extraordinàries que fan impossible el manteniment de la normalitat mitjançant els poders ordinaris de les autoritats competents. En general, excepte pels casos extrems, no es suspèn l'aplicació dels drets fonamentals però sí que preveu l'adopció de mesures que limiten o restringeixen el seu exercici. Aquesta situació ja es preveu en la norma constitucional. La Constitució admet parèntesis en els seus efectes institucionals que juguen com a excepció per salvaguardar-la o per protegir-la. Aquests parèntesis són sempre per definició extraordinaris i transitoris ja que al contrari significaria la pròpia negació de la idea constitucional, i que les mesures que s'han d'adoptar en aquests dos casos i la seva durada són, en qualsevol cas, les estrictament indispensables per assegurar el restabliment de la normalitat. La seva aplicació s'ha de realitzar de forma proporcionada a les circumstàncies.

La proclamació d'aquests estats determina la suspensió provisional fins el restabliment de l'ordre constituït d'algunes disposicions constitucionals que afecten l'organització i l'exercici dels poders públics i els drets fonamentals i llibertats de les persones. D'aquí la necessitat d'establir mecanismes de control i garantia per assegurar la seva protecció a les situacions d'alarma i d'emergència.

Davant d'una situació extraordinària d'extraordinària necessitat i urgència, com es poden protegir i garantir els drets fonamentals dels ciutadans? Des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata hem entès que l'instrument més incisiu de garantia és, sense dubte, el control jurisdiccional. La nostra Constitució ja ho va preveure en el seu article 42. Han hagut de passar 27 anys per desenvolupar el mandat constitucional, ho dic sense retrets, tots els partits polítics tenim part de responsabilitat de no haver posat abans damunt la taula aquesta Llei. Ara ens veiem abocats davant la crisi produïda pel COVID-19.

Recullo la reflexió que va fer Maquiavel al segle XVI als discursos sobre la primera dècada de Titus Livi, i deia: "Mai serà, doncs, perfecta l'organització d'una república si les seves lleis no proveeixen a tot, fixant el remei per a qualsevol perill i manera d'aplicar-lo". I per tant, dic jo, que en situacions molt extraordinàries algú pugui prendre les decisions necessàries i ho faci en l'emparedat de la llei. Som conscients del que votem i de la seva excepcionalitat necessària.

D'acord amb la norma constitucional, dictada la declaració de l'estat d'alarma, ha de permetre al Govern donar resposta a situacions d'especial gravetat ocasionades per catàstrofes naturals mitjançant la limitació provisional de la llibertat de circulació i del dret a la propietat privada.

La declaració de l'estat d'emergència té també per objecte permetre al Govern la resposta en situacions d'especial gravetat, però es tracta, en aquest cas, de suport i d'interrupció del normal funcionament de la convivència democràtica.

Els mitjans per fer-hi front poden consistir en la suspensió de les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació, de la inviolabilitat del domicili i del secret de les comunicacions, dels drets de reunió i de manifestació, dels drets d'empresaris i treballadors a la defensa dels seus interessos econòmics i socials, de la llibertat de circulació pel territori nacional i també el dret reconegut a l'article 9.2 de la Constitució relatiu a la detenció governativa que no pot excedir 48 hores sense que el detingut sigui posat a disposició de l'autoritat judicial.

El que hem volgut i defensat des del Partit Socialdemòcrata era assegurar al màxim els drets fonamentals de la persona i de les llibertats públiques, i convenir un conjunt de mecanismes jurisdiccionals garantistes capaços de preservar l'Estat de dret i els seus fonaments al llarg de les situacions d'alarma i d'emergència, i indiscutiblement, atorgar més seguretat jurídica a la regulació d'aquests dos estats excepcionals.

Aquesta Llei és la principal garantia enfront d'un abús de les mesures d'urgència ja que estableix els controls,

les ocasions i la forma en què drets constitucionals poden ser suspesos o limitats de forma temporal, incloent en la llei mecanismes de resposta ciutadana.

Aquest propòsit, l'article 23.2, disposa que les resolucions dictades durant els estats d'alarma o d'emergència són susceptibles d'impugnació en la forma prevista pel Codi de l'Administració.

Les mesures que es poden adoptar en un i altre estat han de ser les estrictament necessàries per pal·liar els efectes de la catàstrofe a la que s'hagi de fer front i per assegurar el restabliment de la normalitat i han de ser també proporcionades a la gravetat de les circumstàncies.

També els decrets de declaració d'estat d'emergència i de pròrroga de l'estat d'alarma i emergència són objecte d'un control jurisdiccional de legalitat tant directe com indirecte, requerint l'autorització prèvia del Consell General.

No vull acabar aquesta intervenció sense agrair i aplaudir a totes les persones que aquests dies ens estan demostrant la seva generositat, fraternitat i solidaritat vers els demés en fer cas de les recomanacions de les autoritats sanitàries, de reduir al màxim la possible mobilitat amb el "quedat a casa", per respecte als professionals de la salut, a les persones treballadores en supermercats i botigues d'alimentació, a les que assegurin el transport, a les que vetllen per la nostra seguretat, a les que treballen al sector públic i als que ens informen.

Per tot l'exposat, el Projecte de Llei qualificat d'estats d'alarma i d'emergència compta per responsabilitat i pel sentit d'estat que requereix l'actual situació amb el suport del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, li donarem el nostre vot favorable.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sra. Ester Molné.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies Sra. síndica.

Com ha dit el cap de Govern i els meus companys aquest projecte de Llei té per finalitat, donar solucions a situacions d'especial gravetat, a les quals els estats es poden veure sotmesos.

Aquestes situacions són essencialment, les catàstrofes naturals i crisis sanitàries, en mèrit de les quals es pot declarar l'estat d'alarma, i també el fet que la convivència democràtica estigui en perill. Llavors el que es pot declarar és l'estat d'emergència.

No m'estendré molt en el contingut de les lleis que el cap de Govern ha explicat a bastament, però el que està clar és que avui ens trobem en una situació excepcional, sense precedents, que ens planteja reptes que mai abans havíem hagut d'afrontar.

Cal donar al Govern totes les eines necessàries per fer front a la pandèmia, i per ajudar-nos a retornar a la normalitat, com més aviat millor.

El Govern ha establert diferents recomanacions i mesures, que han permès afrontar la situació de manera satisfactòria.

Però no sabem com evolucionarà aquesta crisi, i si és necessari, hem de poder aplicar mesures més contundents, mitjançant la declaració de l'estat d'alarma, si escau, tal com han fet els nostres països veïns.

Aquest text, tal com s'ha després de les intervencions que s'han fet fins ara, ha estat consensuat per tots els grups parlamentaris als quals vull agrair la bona predisposició per atansar posicions i tancar un articulat conjunt.

Molt especialment volia agrair als grups de l'oposició aquesta bona predisposició, els qui entenc que han fet una feina d'oposició constructiva.

Per tots aquests motius, i com no podia ser altrament, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà a favor d'aquest Projecte de llei.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Acabades les intervencions i si no hi ha objeccions proposo l'aprovació del Projecte de llei per assentiment...

Perdó, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat: (1.23.37)

No és una intervenció.

Aquest matí he pogut veure a la premsa que els copríneps no escurçaran els terminis de ratificació d'aquestes lleis. Amb això crec que el Govern ja ho deu tenir previst, en tot cas, i en especial pel que és la Llei òmnibus, els terminis de comunicació, de sol·licitud, d'ajuts i avantatges, s'haurien d'adaptar perquè això sigui, diguem-ne, més flexible, sinó s'allargarà molt temps.

Crec que és important fer aquesta reflexió. Res més.

La Sra. síndica general:

Perdó, per al procediment, si li sembla bé, tancaríem la votació per assentiment perquè consti en acta i llavors el Sr. cap de Govern podrà respondre.

Per tant, com deia, acabades les intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de llei per assentiment.

Declaro aprovat el Projecte de llei.

Sr. Espot.

El Sr. cap de Govern:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Bé, em primer lloc, ja que el president del Grup Parlamentari Terceravia, doncs, ha fet al·lusió a aquest titular, jo no m'hi volia referir, però en tot cas, sí que no sé si parlo també en nom vostre Sra. síndica. En tot cas si no ho faig i vós voleu matisar després, només faltaria, però crec que puc parlar en nom dels dos quan dic que aquest titular no només és cridaner, sinó que a més a més no s'ajusta a la realitat, perquè ni la Sra. síndica ni jo mateix en cap moment hem instat els copríneps o els seus serveis a saltar-se la Constitució. Ben al contrari, nosaltres, com no pot ser d'una altra manera hem tingut múltiples converses i contactes durant aquests darrers dies, gairebé de forma quotidiana amb els serveis dels copríneps i, fins i tot, amb el propi coprínep episcopal. I hem anat parlant de com evolucionava la situació de crisi sanitària, i òbviament també, de com evolucionaven els treballs legislatius que estàvem portant a terme entre tots plegats.

Òbviament, en el marc d'aquestes converses, també se'ls ha consultat i s'ha debatut sobre la disposició constitucional que estableix, doncs, que els copríneps han de contrasignar les lleis en un termini que va entre els 8 i els 15 dies. Se n'ha parlat simplement, se n'ha debatut i crec que molt legítimament tant la Sra. síndica com jo mateix, hem donat quina era o hem manifestat quina era la nostra opinió, però en cap moment s'ha instat els copríneps a fer fre. Al contrari, nosaltres ens hem remès al que els serveis jurídics de cadascun dels copríneps els hi possessin de manifest a ells, i, per tant, doncs, m'agradaria matisar aquest punt.

Crec que era la nostra obligació no només estar en contacte permanent amb els copríneps, sinó també cercar dins del que estableix la Constitució, només faltaria, tots l'obligació de complir amb la Constitució, aquells mecanismes i aquestes vies que permetessin que precisament aquests dos projectes de llei poguessin prosperar com més aviat millor.

Però repeteixo, en cap moment nosaltres hem instat els copríneps a res i encara menys a saltar-se la

Constitució. Hem fet allò que havíem de fer, allò que és la nostra obligació, tant de la Sra. síndica com de mi mateix i, per tant, crec que no ens hem d'excusar de res arran d'aquest titular.

Sé que vós no ho heu dit Sr. Pintat, però en tot cas sí que crec que aquest aclariment era necessari en aquests dies de dificultat i de tribulacions, jo crec que aquest tipus de titulars no ajuden a tranquil·litzar la nostra ciutadania sobre el necessari respecte entre institucions que crec que fins a dia d'avui tots hem mantingut.

Dit això, sí que li puc dir, doncs, que evidentment aquests projectes de llei, o en tot cas el Projecte de llei de mesures excepcionals i urgents, l'altre Projecte de llei jo crec que en tot cas és un projecte de llei que avui aprovem perquè quedi en la reta guarda. Però l'altre Projecte de llei ja estableix tota una sèrie de disposicions retroactives en l'aplicació de les mesures econòmiques i socials. Per tant, nosaltres entenem que des d'un punt de vista jurídic quedarien perfectament cobertes totes les situacions a partir de l'inici de la crisi sanitària o a partir del moment en què el Govern va declarar l'inici de la crisi sanitària, i amb independència d'això, nosaltres ja ens hem posat a treballar en tota una sèrie de mesures que no requereixen l'aprovació d'aquesta llei per ser tirades endavant. I em refereixo particularment, doncs, a tots els ajuts financers i aquest paquet de milions d'ajuts a les empreses i als professionals del nostre país al qual ens hem referit.

De fet si vostè ho observa en el Projecte de llei no es detalla aquests tipus d'ajuts financers precisament perquè ja vam establir i vam consensuar entre tots que no cal que tinguin aquesta empara legal i que es poden fer per decret. Per tant, doncs, jo crec que tots aquests mecanismes de salvaguarda per a les nostres empreses i per als nostres professionals per tal d'evitar en certa forma que destrueixin llocs de treball, es poden implementar amb independència que hagi entrat en vigor la llei de mesures excepcionals i urgents.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Espot.

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sr. cap de Govern i Sra. síndica, jo no he posat en cap moment en dubte que les seves actuacions siguin les que es diguin allà. Al contrari, sé que és un Projecte de llei que seguirà el seu termini i com no pot ser d'una altra manera, dins del marc del que marca la

Constitució i que entrarà en vigor quan estigui ratificat i publicat.

L'únic que he volgut posar en evidència és que aquesta llei com tota llei s'haurà de desplegar via decrets, s'haurà de desplegar de forma que sigui clar que a totes aquestes ajudes la gent s'hi pugui acollir de forma àgil i precisa. I l'únic que volia posar és que ja que hi ha aquestes emergències i necessitats, que tot això estigui molt clarament comunicat. Però en cap cas, no he posat en dubte ni la seva acció ni la de la Sra. síndica.

Que quedi clar.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

El Sr. López també havia demanat...

Vol respondre directament Sr. Espot al Sr. Pintat...

No...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, molt breument, perquè quasi bé estem al límit del tema que estàvem tractant. Però ja que ha sortit la qüestió, sí que és evident que aquestes lleis contenen moltes mesures i moltes exposicions que els ciutadans per exercir els seus drets hauran de desplegar, i jo penso que ja que ha sortit la qüestió, seria bo que el Govern, que la CASS i que tots els organismes, FEDA, STA que estan implicats en aquestes mesures, busquin la fórmula per fer conèixer als ciutadans els seus drets de la manera més eficaç. Perquè tot aquell que hi tingui dret, doncs que ho pugui exercir. Perquè la lectura de la llei, no és fàcil per un ciutadà normal perquè hi ha moltes referències a textos legislatius i que els ciutadans entenguin perfectament doncs a què es poden acollir, en quins terminis, i per tant doncs que s'engeguin campanyes informatives en aquest sentit. Però insisteixo, estem gairebé al límit, però ja que el debat s'ha encetat.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Vist que és una situació excepcional, entendreu que jo també tinc una certa comprensió de què es parli d'altres qüestions.

Sr. Espot.

El Sr. Cap de Govern:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Comparteixo plenament la preocupació tant del Sr. Pere López com del Sr. Josep Pintat. Potser no m'he expressat bé, però jo en cap moment he dit que vostè posés en entredit l'actuació de la síndica o de mi mateix, però tenint en compte que heu fet referència a aquest titular del diari, a mi m'ha semblat doncs oportú clarificar-ho de cara als nostres ciutadans i ciutadanes.

En tot cas per anar al fons de la qüestió, òbviament no només ja ens hem posat a treballar en el desplegament d'aquesta llei perquè algunes de les disposicions de la llei s'han de desplegar per via reglamentària, sinó també per aquells reglaments autònoms que no necessiten aquesta empara prèvia legal i particularment n'és el cas doncs de tots els ajuts financers.

Paral·lelament també som molt conscients de què és una llei complexa, que és una llei de difícil enteniment per una part important dels nostres ciutadans i ciutadanes, que potser no estan tan avesats a la terminologia jurídica o a la terminologia econòmica, que és per aquet motiu també que recollint el guant d'alguns suggeriments que s'han fet durant la tramitació o durant la preparació d'aquests textos, nosaltres ja estem posant en marxa tota una sèrie de mecanismes, no només per donar publicitat sinó també per fer molta pedagogia al tomb de les mesures que conté aquest projecte de llei que afecta una part molt important de la nostra ciutadania. No només òbviament a través de les dues compareixences diàries que fan el ministre Benazet i el ministre Jover on s'aclareixen dubtes sinó també ho saben des de fa uns quants dies, amb un telèfon d'atenció permanent on també es resolen tots els dubtes, i paral·lelament doncs també estem millorant la pàgina web per poder donar resposta, de fet ja ho hem fet durant aquests dies i ho continuarem fent per poder donar resposta concreta a tots els dubtes que sorgeixen i particularment al tomb de l'aplicació d'aquesta llei, i crearem, tal com es va fer amb la crisi BPA, un punt empresa, malgrat les dificultats doncs derivades de les mesures de distanciament social, però crearem un punt empresa on es podran doncs resoldre aquests dubte per via telemàtica o per via presencial amb cita prèvia, des d'una perspectiva de 160 graus, és a dir un únic lloc centralitzat, on totes les persones hi puguin acudir o es puguin posar en contacte i on se'ls resolgui i se'ls ajudi a tramitar tots els beneficis que es desprenen d'aquesta llei. Tant els d'ordre laboral com els d'ordre financer, com els d'ordre social o de seguretat social.

Crec que no em deixo res, crec que també des d'ACTUA es farà un suport intensiu a les empreses derivat de l'aplicació d'aquesta llei, i evidentment doncs tot allò que puguem fer addicionalment per

millorar aquesta comunicació i per millorar la pedagogia, evidentment ho farem i tots els suggeriments que vostès ens vulguin fer arribar, també els tindrem en compte.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Punt número 3.

3- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposta de reforma del Reglament del Consell General.

La proposta de reforma del Reglament del Consell General fou publicada en el Butlletí número 20/2020 del 21 de març.

Intervé ara per presentar la proposta, la Sra. Susanna Vela Palomares, secretària de torn de la Sindicatura.

Quan vulgui.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies Sra. síndica.

L'article 42 de la Constitució del Principat d'Andorra preveu que una Llei qualificada regularà els estats d'alarma i d'emergència. El primer podrà ser declarat pel Govern en casos de catàstrofes naturals, per un termini de quinze dies i amb notificació al Consell General. El segon també serà declarat pel Govern per un termini de trenta dies en els supòsits d'interrupció del funcionament normal de la convivència democràtica i requerirà l'autorització prèvia del Consell General. Tota pròrroga d'aquests estats requereix necessàriament l'aprovació del Consell General.

També precisa que durant l'estat d'alarma es pot limitar l'exercici dels drets reconeguts en els articles 21 i 27. Durant l'estat d'emergència poden ésser suspesos els drets recollits en els articles 9.2, 12, 15, 16, 19 i 21. L'aplicació d'aquesta suspensió als drets continguts en els articles 9.2 i 15 s'ha de dur a terme sempre sota control judicial i sense perjudici del procediment de protecció establert a l'article 9.3.

La present proposta de reforma del Reglament del Consell General, impulsada conjuntament per tots els grups parlamentaris, té la finalitat de regular dins d'aquest reglament, per mitjà d'un procediment específic, la presa d'aquelles decisions que corresponguin a la Cambra, en relació amb les disposicions dictades pel Govern d'acord amb les atribucions que li confereixen l'article 42 de la Constitució i la llei qualificada que desplegui les

previsions d'aquest article, durant els estats d'alarma i d'emergència.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sra. Vela.

Alguna intervenció...

A la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració per assentiment.

Vista la renúncia expressa a la presentació d'esmenes a la referida proposta de reforma per part dels grups, declaro aprovada la proposta de reforma.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Permeteu-me abans d'acabar que agraeixi l'esperit d'entesa i cooperació que hem demostrat entre tots i també l'agraïment al personal del Consell General que avui ens ha donat suport en aquesta sessió tan extraordinària.

Com hem dit tots, cuideu-vos i cuidem-nos.

(Són les 11.40h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877